

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	20460 Менеджмент в органах публічного управління
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

27.11.2023 р.

Справа № 2155/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування" у складі:

Стойка Андрій Васильович – головуєчий,

Алейнікова Олена Володимирівна,

Балан Олександр Сергійович,

Демчишин Ярослав Михайлович,

Калашник Надія Сергіївна,

Крихтіна Юлія Олександрівна,

Руденко Ольга Мстиславівна,

Семенець-Орлова Інна Андріївна,

за участі запрошених осіб:

Мельничук Лариса Михайлівна – гарант ОП,

Гончаренко Ірина Василівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	20460
Назва ОП	Менеджмент в органах публічного управління
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі сформульовані та викладені в тексті ОПП в цілому відповідають стратегії ЗВО. З іншого боку, аналіз освітніх компонентів, їх зміст та структурне наповнення не дає підстав говорити про кореляцію між змістом ОПП та місією/стратегією Національного авіаційного університету, що створює застереження для однозначно позитивної оцінки в цьому підкритерії.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Представлені для аналізу в акредитаційній справі рецензії не мають всіх необхідних реквізитів, а саме дати. Тому неможливо зробити висновок на яку редакцію програми вони були надані. Якщо взяти до уваги, що представлена ОПП була затверджена в 2021 році, і рецензії надаються на неї, то потреби стейкхолдерів з моменту повномасштабного вторгнення росії до України значно змінилися, відповідно зазначені в рецензіях оцінки вже не є актуальними. Рецензії, які надані у листуванні з ЕГ, частково не стосуються ОПП, що акредитується, а частково мають ще старший час надання (2019 рік), частина з них стосується бакалаврського рівня освіти. Що свідчить лише про роботу із стейкхолдерами, а не визначення цілей та ПРН з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Аналіз матеріалів справи демонструє врахування загальних тенденцій публічного управління та адміністрування. З іншого боку - тенденції розвитку галузі менеджменту в органах публічного управління, авіаційної галузі (тільки в деяких ФК та ПРН, але не в їх змісті), а головне - сучасних умов і потреб публічного управління (війна та повсюдна відбудова) не відображено у змісті ОПП та її компонентах.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Для однозначного підтвердження відповідності стандарту необхідно розяснити якими обов'язковими ОК покриваються ФК 3 (в частині інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій), ФК 4, ФК7, ФК 10, ФК 12 саме в авіаційній галузі, ПРН2, ПРН 4 (окрім економічного аналізу, а саме в публічному управлінні), ПРН 8 (у частині використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм), ПРН 11 (у частині розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції). Все вищезазначене дає підстави говорити про пороговість критерію між В та Е.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Передбачений обсяг програми 90 кредитів ЄКТС. Звернено увагу, що ЗВО виділив 3 кредити в ОПП на Єдиний державний кваліфікаційний іспит, це підтверджено і навчальними планами за 2021, 2022 та 2023 роки. ГЕР уважно вивчила аргументацію ЗВО, поважає його автономію, але вважає такий підхід дискусійним через низку причин: 1. в ОПП як освітня компонента зазначений саме іспит, а не підготовка до нього, в ОПП передбачена і форма контролю - екзамен, хоча ЗВО не проводить цю форму контролю. 2. в 2022 році ЄДКІ не проводився. За наданою в справі документацією, до навчального плану 2021-2022 років в третьому семестрі не вносилися зміни, в навчальному плані передбачені на ЄДКІ кредити не були замінені. Отже, випускники 2022 року недоотримали 3 кредити в підготовці, і їх фактична підготовка становила не 90 кредитів ЄКТС, а 87 кредитів ЄКТС, що не відповідає стандарту. 3. Якщо ЗВО розглядає ЄДКІ як повноцінну обов'язкову освітню компоненту, на чому заклад наголошує в поясненні до проекту звіту ГЕР, тоді ця ОК не забезпечена методично. В ОК11 в Таблиці 1. "Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП" зазначена тільки Програма ЄДКІ (затверджена МОН та Нацдержслужбою), жодних матеріалів, які б належали ЗВО чи розробок викладачів, які забезпечують ОПП, не надається в матеріалах справи, на веб-сторінках кафедри та ЗВО. 4. ЄДКІ заланований на вересень-жовтень відповідно до навчальних планів 2021, 2022, 2023 років. Наведена аргументація не впливає на зниження оцінки за критерієм, але потребує уваги ЗВО для подальшого вдосконалення ОПП.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

В описі підкритерію 1.4 вже наводилася позиція ГЕР про незабезпечення обов'язковими ОК у повному обсязі ФК 4, ФК7, ФК 10, ФК 12, ПРН2, ПРН 4, ПРН 11. Додамо, що під час розробки ОПП, ЗВО визначив для себе специфіку ПРН 14. "Знати засади формування, розподілу і використання фінансових ресурсів при реалізації органами публічного управління (в тому числі в авіаційній сфері) покладених на них функцій і завдань" та ФК 12. "Здатність здійснювати бюджетне прогнозування й планування, аналіз фінансових та інших ресурсів різних організацій публічної сфери (в тому числі в авіаційній галузі), ефективності їх використання". Аналіз змісту ОК, які за матрицею відповідності мають покривати ці ПРН та ФК, а також, інших обов'язкових ОК демонструє, що цей фокус ОПП не забезпечується. Тобто заклад не виконує взятих на себе зобов'язань. Погоджуємося з думкою ЕГ, що структурно-логічна схема ОПП потребує удосконалення задля простеження логічної послідовності вивчення кожної дисципліни. Наголосимо, що мають певну перевагу ОК філософського, науководослідницького циклу, хоча програма є освітньо-професійною, а не освітньо-науковою. Також, значним за обсягом є економічний компонент. Враховуючи назву та фокус ОПП, такі підходи до логіко-структурного наповнення ОПП, на думку ГЕР, потребують перегляду.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Фокус програми, який визначив ЗВО та назва ОПП "Менеджменті в органах публічного управління" не відображено в освітніх компонентах. В ОПП не висвітлено низку важливих для галузі ПУА та сфери менеджменту в органах публічного управління блоків тем, а саме: організація та структура самоврядування, особливості функціонування органів влади в умовах воєнного стану (що свідчить про втрату актуальності ОПП та прогалини в системі внутрішнього контролю якості), реалізація Цілей Сталого Розвитку, процеси діджиталізації в публічному управлінні, антикорупційні заходи в діяльності органів публічного управління тощо

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Погоджуємося з думкою ЕГ, що необхідно розширити перелік вибіркових ОК. На цьому етапі вибір, фактично здійснюється за принципом "один з двох", що суттєво звужує можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Наявні практики у сукупності складають 10,5 кредитів ЄКТС (Науково-дослідна практика у сфері менеджменту в органах публічного управління - 4,5 кредити, Переддипломна практика - 6 кредитів). За навчальними планами 2021, 2022 та 2023 років саме ці дві освітні компоненти складають цикл практичної підготовки (розділ 2.2. навчальних планів). Відповідно до Положення про освітні програми Національного авіаційного університету (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/14_05_2020/2020_05_12_Po_logenja_pro_osvitni_programi_NAU_end2.pdf) "обсяг практичної підготовки в освітньо-професійній програмі має бути

не менше 30 відсотків від загального обсягу освітньої програми" (від 90 кредитів ЄКТС це 30 кредитів). Положення про організацію освітнього процесу НАУ п.4.5.3. визначає : "Практична підготовка (навчальні і виробничі практики) проводяться з відривом від теоретичного навчання і в графіку навчального процесу відображаються окремо", тобто мова про практичні заняття і самостійну роботу не йде. П.2.2.2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ з розробки навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти в Національному авіаційному університеті регламентує: «Практична підготовка визначається різними видами практики, їх обсягом в годинах та кредитах ЄКТС та кількістю тижнів на їх проходження». Отже, ЗВО не виконує встановлені ними самими вимоги щодо обсягів практичної підготовки, що не дає можливості студентам за ОПП здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. Має місце тільки науково-дослідна практика та переддипломна. Аналіз змісту методичних рекомендацій до обох освітніх компонентів демонструє їх науково-теоретичне спрямування. Такий підхід, на погляд ГЕР, знижує рівень практикоорієнтованості програми. Тим більш, що програма є освітньо-професійною, а не освітньо-науковою.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/gqvm>) п. 4.3.2 "затвердження розподілу годин з навчальних дисциплін за видами занять проводиться з урахуванням кількості кредитів, передбачених навчальним планом. Кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) для здобувачів вищої освіти може становити від 33 до 50%". В ОК 2.14, ВК 3.1, ВК 3.2, ВК3.3. на 4 кредити ЄКТС (120 годин) передбачено по 34 аудиторних години, що складає менше мінімально встановленої ЗВО норми. Такий розподіл годин має місце в навчальних планах 2021 року (<https://drive.google.com/drive/folders/1ld17CnXesoxc50PFxnOoz-nuFOf4-B7T>), 2022 року (<https://drive.google.com/drive/folders/1ld17CnXesoxc50PFxnOoz-nuFOf4-B7T>), 2023 року (<https://drive.google.com/drive/folders/1ld17CnXesoxc50PFxnOoz-nuFOf4-B7T>), що свідчить про системну помилку, яку не помітила внутрішня система якості ЗВО. ГЕР вивчило аргументацію ЗВО. Має місце порушення норм і вимог планування аудиторних годин в 8 дисциплінах : 2.1.4; 2.1.5; 3.1.-3.6 впродовж трьох років. Відхилення становить 15-17% від всього передбаченого аудиторного навантаження за освітніми компонентами, тому ГЕР не вважає його незначним. Наказ ректора НАУ від 19.05.2022 № 107/од «Про затвердження основних видів навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних працівників НАУ» (<http://surl.li/mysoh>), на який посилається ЗВО, передбачає «норми часу для планування й обліку роботи науково-педагогічних працівників», а не розробки навчальних дисциплін чи програм. Тобто не пояснює помилки у плануванні навчального навантаження здобувачів освіти.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Застосовуючи холістичний підхід, все вище зазначене у підкритеріях 2.2, 2.3., 2.5, 2.8 дає підстави говорити про не відповідність ОПП за Критерієм 2 оцінці В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому розроблені в ЗВО відповідають встановленим вимогам, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

В цілому враховує.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За відомостями акредитаційної справи випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на цій ОПП не було. Процедури та нормативне підґрунтя ЗВО розроблено. Досліджуємося до зауважень ЕГ за цим критерієм.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

За цим підкритерієм спираємося на висновки ЕГ, оскільки вона мала можливість переконатися в цьому за матеріалами, які не має ГЕР.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація розміщена на сайті та знаходиться у вільному доступі. ОК 11 не містить силабусу чи іншого методичного забезпечення, розробленого групою забезпечення ОПП, на веб-сторінці закладу та в матеріалах справи.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЕГ встановила, що практика участі у конкурсах студентських наукових робіт за останні роки відсутня. Підтримуємо позицію ЕГ щодо необхідності здійснювати роботу зі здобувачами освіти за зазначеними напрямками.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Матеріали акредитаційної справи свідчать про те, що своєчасного оновлення НЕ відбувається. ЕГ зазначає, що під час зустрічей гарант ОПП та науково педагогічні працівники зазначили, що зміст програм ОК переглядається щороку, така ж саме вимога міститься в регулюючих документах ЗВО (п.4.3.3. 1. Положення про освітні програми Національного авіаційного університету <https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/organizatsiynе-tа-metodichne-zabezpechennya-osvitnogo-protsesu/polozhennya.html>). В 2023 році розроблені тільки робочі програми за ОК7 та ОК8, у 2022 році розроблені робочі програми ОК2, 9, 10,12; з 2021 року не переглядалися робочі програми ОК 1,3,4,5,6. Аналіз змісту програм свідчить про їх застарілість. Наприклад, ОК 6 в Темі 2 передбачає вивчення Президентського кадрового резерву "Нова еліта нації", яка була відмінена ще в 2014 році. Жодна програма не містить тем чи підтем, які б дозволили сформувати компетентності необхідні фахівцю з публічного управління з урахуванням умов війни та повоєнної відбудови, хоча подібні зміни мали бути внесені під час оновлення змісту ОК ще в 2022 році і знайти свій розвиток в оновленні 2023 року. Зробити однозначний висновок щодо оновлення змісту вибіркової дисципліни неможливо, оскільки силабуси не містять інформацію про дату їх затвердження, а робочі програми по вибіркової ОК не оприлюднено. Хоча, наприклад в силабусі ОК "Лідерство та управлінська еліта" привалює література 2011-2016 років, з усіх обов'язкових та додаткових рекомендованих джерел є тільки одне 2019 року і воно найновіше, всі інші - старше 5 років (до 2016р.). Уважно вивчивши позицію ЗВО, наголосимо що відповідно до Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни НАУ (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/9/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%86.pdf>) п.1.11. "Зміст РП навчальної дисципліни щорічно обговорюється на засіданні кафедри-розробника. Результати обговорення відображаються відповідно до вимог системи менеджменту якості (СМЯ), запровадженої в університеті. п. 1.11.1.Зміни до змісту РП відображаються відповідно до вимог СМЯ, а також у формі «Внесення доповнень та змін» (Ф 03.02-34)". Наведені в матеріалах акредитаційної справи та на сайті ЗВО робочі програми освітніх компонент таких відомостей не містять. Що знову свідчить про збої у роботі внутрішньої системи якості ЗВО.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

За твердженнями ЕГ здобувачі освіти не мають досвіду участі у програмах зовнішньої академічної мобільності за даною ОП, а до практики навчання, викладання та наукових досліджень, що мають бути пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО залучені тільки викладачі за ОПП, а не здобувачі освіти. Наголошуємо на необхідності залучати здобувачів до заходів інтернаціоналізації освіти. Факт не виконання ЗВО власних вимог щодо оновлення змісту ОК (який підтверджений ЕГ), неоновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі публічного управління та адміністрування, а саме не врахування специфіки воєнного стану та повоєнного відновлення, як наслідок - не врахування частини предметного поля, на чому наголошено в Критерії 2, те що такий стан речей триває вже мінімум два роки свідчить про не відповідність ОПП за Критерієм 4 в оцінці В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

В цілому так, але має місце порушення логіки щодо надання кредитів із загального навантаження на ЄДКІ, коли ця частина атестації відноситься до зовнішнього оцінювання за межами ЗВО.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Регулююча база розроблена. ЕГ свідчить, що заклад дотримується розробленої політики.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Групу забезпечення за ОПП складають штатні працівники ЗВО, внутрішні та зовнішні сумісники, 5 осіб є штатними науково-педагогічними співробітниками університету, із яких три доктори наук (двоє з державного управління) та 2 кандидати наук, доценти (один з державного управління). Академічна та професійна кваліфікація викладацького

складу, напрями їх дослідження, досвід їх роботи та підвищення кваліфікації в цілому забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Закладом передбачені такі процедури.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Матеріали акредитаційної справи свідчать, що переважна кількість експертів дійсно є професіоналами в своїй галузі, але працюють в теперішній час в наукових та освітніх установах. ЗВО варто розширювати роботи з практиками з органів публічного управління.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Підтримуємо ЕГ у висновку щодо достатності ресурсів для успішної реалізації ОПП.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

За матеріалами акредитаційної справи такий доступ надається.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За матеріалами акредитаційної справи та відомостями, що містяться на офіційній веб-сторінці ЗВО, університет має розроблені процедури, інфраструктурні можливості та дотримується практик гарантування учасникам освітнього

процесу безпечного середовища, вирішення конфліктних ситуацій, які оприлюднені та про які відомо.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Практика та нормативні вимоги ЗВО не передбачають щорічного оновлення ОПП, вони переглядаються у низці випадків, що передбачені в Положенні про освітні програми Національного авіаційного університету (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/14_05_2020/20_05_12_Pologenja_pro_osvitni_programi_NAU_end2.pdf). Але щорічному перегляду та оновленню мають підлягати освітні компоненти за ОПП. У випадку з ОПП "Менеджмент в органах публічного управління" це призвело до систематичного не оновлення програми впродовж трьох років та низки системних помилок: 1. Останнє оновлення ОК 1,3,4,5,6 за програмою відбулося в 2021 році; 2. Навчальні плани за ОПП за 2021, 2022 та 2023 роки містять типову помилку, яка повторюється щодо недотримання норм навантаження (детально у підкритерії 2.8). 3. Втрата актуальності ОПП як наслідок.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ЕГ засвідчує наявність такої комунікації.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Викладене в описі Критерію 1, Критерію 2, Критерію 4, підкритерію 8.1 цього критерію, свідчить, що система забезпечення якості ЗВО впродовж двох років не реагувала на недоліки в ОПП, що призвело суттєвих прорахунків у плануванні ОПП; не врахуванні в змісті її фокусу та місії ЗВО (тільки на рівні декларування в описовій частині ОПП); помилках у логіко-структурній схемі ОПП; неправильному розподілі навантаження; не виконання норм співвідношення аудиторних та позааудиторних годин; не виконання норм практичної підготовки за ОПП; не оновлені змісту освітніх компонентів ОПП тощо. У відомостях про самооцінювання зазначено, що у червні 2023 року проведено плановий внутрішній аудит роботи кафедри публічного управління та адміністрування, за його результатами виявлено певні недоліки, які усунені в повному обсязі. Матеріали акредитаційної справи та офіційної веб-сторінки не містять відомості про усунення яких саме недоліків йде мова. Але маємо констатувати факт, що для акредитації надана ОПП та документи щодо її забезпечення, які містять певну кількість порушень внутрішніх правил та процедур ЗВО, що не виявила система забезпечення якості закладу. Зазначене дає підстави для зниження оцінки за цим критерієм.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відомості про самооцінювання, звіт ЕГ, додаткові відомості на запит ЕГ та сайт кафедри не містять інформації щодо результатів та рекомендацій попередньої акредитації, тому ГЕР важко зробити висновок щодо того, наскільки були взяті до уваги під час перегляду цієї ОПП результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Офіційна веб-сторінка ЗВО містить розділ "Організаційне та методичне забезпечення освітнього процесу", де розміщені основні регламентуючі документи.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ГЕР переконалося, що проєкт ОПП "Менеджмент в органах публічного управління" знаходиться у розділі Проєкти освітніх програм 2021 (<http://surl.li/adhqz>). Кінцевий термін подачі пропозицій до проєкту вказаний 12.03.2021, відомостей коли він був оприлюднений не вказано. З 2021 року ОПП не оновлювалась.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Текст ОПП, робочі програми до обов'язкових ОК та силабуси вибіркових ОК є на сайті ЗВО (сторінка кафедри), зазначимо, що доступ до навчальних планів можливий за посиланням наведеним в звіті ЕГ, через сайт кафедри він неможливий, оскільки є директорія навчального плану тільки за 2021 рік, за 2022 та 2023 рік навчальні плани у відкритому доступі не оприлюднені.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендовано привести у відповідність зміст ОПП до її назви, стратегії та місії ЗВО за внутрішнім наповненням. Звернути увагу розробників на необхідність покриття всіх ЗК, ФК та ПРН обов'язковими освітніми компонентами. При проектуванні ОПП звертатися до досвіду освітніх програм саме за галуззю знань "Публічне управління та адміністрування". Врахувати в цілях ОПП актуальні тенденції публічного управління та адміністрування такі як виклики війни, повоєнна відбудова, зміна та посилення аспектів національної безпеки, функціонування органів публічного управління в умовах війни тощо. У дослідженні потреб заінтересованих сторін звертати увагу на актуальність рекомендацій, а також надавати зрозумілу та актуальну інформацію щодо рекомендацій стейкхолдерів до ОПП, яка акредитується. Звернути увагу на зміст освітніх компонентів, що мають забезпечити закладену в ФК та ПРН відповідність авіаційній галузі. Уважно поставитися до проектування структури програми та назви освітніх компонентів, оскільки широкі тлумачення (відсутність однозначних визначень) в проектуванні та нормативних документах ЗВО призводять до недоліків в описі та реалізації ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Привести у відповідність до вимог законодавства та внутрішніх вимог ЗВО розподіл аудиторних годин в ОК за денною формою навчання, а також практичної підготовки. Працювати над розширенням каталогу вибіркових дисциплін, урізноманітненням можливостей для формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів. Групі розробників, групі забезпечення ОПП та відповідальним за внутрішню систему якості звертати увагу, щоб зміст освітньої програми та її компонентів в сукупності давав можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання (як відповідно Стандарту, так і тих, що ставить перед собою ЗВО). Уважно ставитися до документального супроводу освітнього процесу, виключити можливості розбіжностей між ОПП, навчальним планом та робочим навчальним планом, звертати увагу на відповідність навчальних планів графіку навчального процесу в ЗВО, у разі змін в графіку освітнього процесу чи заміни ОК, їх обсягів тощо, своєчасно вносити зміни в робочі навчальні плани. Розглянути можливість фокусу практик, як освітніх компонентів в межах ОПП, на практиці органів влади різного рівня. Якщо ЗВО визначає для себе позицію сприйняття ЄДКІ як обов'язкової освітньої компоненти, необхідно розробити та впроваджувати весь комплекс методичного забезпечення до нього, як і до інших освітніх компонент, відображати всі необхідні елементи в індивідуальних планах здобувачів освіти тощо.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Стимулювати здобувачів освіти до освітнього пошуку зокрема засобами неформальної освіти та академічної мобільності. Звернути увагу на актуальність переліку питань в програмах вступу на основі ЄФВВ і ЄВІ та Фахового вступного випробування(при вступі на основі диплома спеціаліста/магістра) (<https://ino.nau.edu.ua/abiturientu/magistracy/>). Розглянути доцільність спрощення логістики (навігації) на сайті ЗВО, оскільки знайти вказану інформацію без посилання, а через сторінку приймальної комісії досить складно.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР наголошує на необхідності дотримуватися власної політики ЗВО щодо оновлення змісту ОК за ОПП, звернути увагу внутрішньої системи забезпечення якості на систематичне невиконання встановлених вимог, оновити зміст обов'язкових та вибіркових ОК програми. Оновлювати зміст робочих програм ОК щорічно, розглянути можливість актуалізації тематики занять щодо питань публічного управління та адміністрування в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови, специфіки функціонування органів влади військового та військово-цивільного характеру, вступу до ЄС, де за останні два роки відбулися суттєві зміни. Уникати застосування застарілої джерельної бази, яка рекомендується здобувачам освіти для опрацювання. Вилучити з робочих програм ОК частини тематик, що втратили актуальність, та законодавчо втратили чинність. Розвивати напрям роботи із здобувачами освіти щодо забезпечення поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП, участі в конкурсах наукових робіт, участі у програмах зовнішньої академічної мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

У подальшому дотримуватися процедур та норм, які дозволять розвивати культуру доброчесності в ЗВО. Доєднуємося до рекомендацій ЕГ у частини унормування форм поточного контролю. Хочемо звернути увагу ЗВО на форми та обсяги навчального навантаження, передбачені для підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ щодо розширення кола залучених до аудиторних занять професіоналів-практиків, працівників органів влади і роботодавців. Також сподіваємося, що ЗВО і в подальшому буде підтримувати науково-педагогічних працівників у наукових пошуках та підвищенні професійного, а також викладацького рівня.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано у подальшому розширювати практику розбудови безпечного для життя і здоров'я учасників освітнього процесу, які навчаються та працюють за ОПП, гарантувати можливості забезпечення їхніх потреб та інтересів. За можливості розширювати базу та обсяги приміщень, які б забезпечили безперервність очного освітнього процесу в умовах загроз війни.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Відомості про самооцінювання, звіт ЕГ, додаткові відомості на запит ЕГ та сайт кафедри не містять інформації щодо результатів та рекомендацій попередньої акредитації, тому ГЕР важко зробити висновок щодо того, наскільки були взяті до уваги під час перегляду цієї ОПП результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Звернути увагу внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО, що помилки в проектуванні, невірні розрахунки практик та аудиторних годинах, помилки в супровідній документації до освітнього процесу здійснюються впродовж декількох років (в межах цієї ОПП - з 2021 року) та в межах декількох освітніх компонентів, що підіймає питання про перегляд процедур внутрішньої системи якості або якості контролю за процедурами, які вже існують в ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Додатково до рекомендацій ЕГ, вважали б за потрібне вказувати дату оприлюднення проекту ОП, актуалізувати пошту та інші контакти для зворотного зв'язку щодо пропозицій по ОПП, своєчасно оновлювати на сайті актуальну супровідну до ОПП інформацію.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СТОЙКА АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ